

- 2.Б.Демко.Що дасть Україні вступ до СОТ // Податкове планування.- 2008.-№2.- с.19-27.
- 3.Ю.Михайлов. Вступ до СОТ- крок до нового й кращого життя // Пропозиція.- 2008.- №3.- с.6-8.
- 4.П.Т.Саблук. Глобальна та національна проблеми в аграрній економіці України // Збірник наукових праць Луганського національного університету/ За ред. В.Г.Ткаченко.- Луганськ: Вид-во ЛНАУ, 2004.- №34 (46).- с.10-14.
- 5.О.В.Білик. Шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції АПК в період вступу України до СОТ // Збірник наукових праць Луганського національного університету/ За ред. В.Г.Ткаченко.- Луганськ: Вид-во ЛНАУ, 2004.- №34 (46).- с.33-36.
- 6.Л.Л.Вакуленко. Основні переваги від вступу України до СОТ// Збірник наукових праць Луганського національного університету/ За ред. В.Г.Ткаченко.- Луганськ: Вид-во ЛНАУ, 2004.- №34 (46).- с.37-39.
- 7.М.Роїк. Україна може стати імпортером цукру // Пропозиція.- 2008.-№1.- с.40-43.
- 8.О.М.Сергієнко.Вступ до світової організації торгівлі як вектор зовнішньоекономічної політики України // Формування ринкових відносин в Україні.- 2007.- №3.- с.55-59.
- 9.О.В.Шубравська. Ризики розвитку аграрного сектора економіки України в умовах лібералізації зовнішньої торгівлі// Економіка і підприємництво.- 2008.- №34 (46).- с.88-89.

УДК 631.164.23:6647

СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РОЗВИТКУ ЗЕРНОПРОДУКТОВОГО КОМПЛЕКСУ РЕГІОНУ

Ціхановська В.М., к.е.н., ***Томчук С.В.***, асистент
Вінницький державний аграрний університет

Розглянуто інвестиційну діяльність Вінницької області, зокрема зернопродуктового комплексу. Проаналізовано залучення іноземних інвестицій на підприємства Вінницької області.

Вступ. На сучасному етапі радикальних трансформаційних перетворень стабільний і ефективний розвиток зернопродуктового комплексу потребує використання дієвих інструментів організаційно-господарської та економічної політики як на державному, так і на регіональному рівнях. Основними складовими такої політики є інвестиційна діяльність.

Інвестиції та інвестиційна діяльність – один з найважливіших чинників вирішення найбільш гострих та суттєвих проблем розвитку зернопродуктового комплексу країни та її окремих регіонів, оскільки сприяє прискореному розвитку підприємств, впровадженню передових технологій та перспективних напрямів виробничо-господарської діяльності.

Постановка задачі. Значна частина сільськогосподарських та переробних підприємств зернопродуктового комплексу сьогодні відчуває нестачу власних коштів для повноцінного розвитку виробничої діяльності. Низький рівень матеріально-технічного забезпечення цих підприємств унеможливорює ведення

розширеного виробництва за рахунок використання лише власних коштів. Можливості державних інвестицій теж вкрай обмежені, і, до того ж, їхня ефективність недостатня, вони не можуть вирішити проблему залучення інвестиційних ресурсів.

В нових умовах господарювання, які сформувалися в результаті зміни майнових і продовольчих відносин в продуктовому комплексі взагалі і в зернопродуктовому зокрема, та завдяки реалізації Указу Президента України від 3 грудня 1999р. “Про невідкладні заходи щодо прискореного реформування аграрного сектора економіки” актуалізується пошук інвестиційної діяльності в аграрному секторі за рахунок зовнішніх джерел, а саме приватних інвестицій, вітчизняних і іноземних.[1]

Результати досліджень. В останні роки помітно активізується процес фінансування, інвестицій за рахунок коштів фінансово-промислових формувань, створених на базі крупних промислових підприємств (об’єднань), що функціонують в галузі і спроможні сконцентрувати власні, державні, колективні і приватні кошти в об’єкти агропромислового виробництва. Стратегічними інвесторами, організаторами постачання коштів можуть бути великі торговельно-фінансові структури, які виступають споживачами аграрно-продовольчої продукції.[2]

У сучасному інвестиційному забезпеченні велике значення надається іноземним інвестиціям. Підприємства продовольчого комплексу, які формуються і функціонують із залученням іноземного капіталу, мають здебільшого вищий рівень ефективності виробництва, продуктивності та рентабельності, хоча в цілому їх інвестиційний потенціал також використовується не в повній мірі.

Ефективність іноземних інвестицій напряму залежить від умов їх використання, тобто запровадження сприятливих для інвесторів економічних механізмів господарювання в галузях комплексу. Такі механізми охоплюють три основних напрями господарських відносин сільськогосподарських підприємств: 1) з державою – в особі органів центральної та місцевої влади; 2) з суб’єктами фінансової, підприємницької та іншої господарської діяльності, а також приватними підприємствами; 3) з фізичними особами, в тому числі, з орендодавцями землі й майна та власними працівниками.[3]

Для Вінниччини за сучасних умов характерними є наступні особливості розвитку інвестиційних процесів: держава сконцентрувала свої капітальні вкладення на соціальній сфері; приватні інвестори вкладають кошти в підприємства зі швидким обігом капіталів, що забезпечує їм швидку окупність інвестицій; вітчизняні інвестори не завжди мають обґрунтовані плани вкладання інвестицій; Вінниччина має недостатні темпи нарощування прямих інвестицій; інвестиції в райони області нерівномірні.

Зокрема, внутрішньорегіональні особливості зумовлюють різний рівень інвестиційної привабливості районів області (табл.1). У 2007р. найбільш привабливими для іноземних інвесторів були міста Вінниця і Ладизин, а також Вінницький, Барський, Тульчинський, Немирівський, Липовецький, Томашпільський та Крижопільський райони, у які було вкладено інвестицій на

загальну суму 73,0 млн. дол. США, або 94,7% усіх інвестицій. На обласний центр м. Вінниця, зокрема, припадало 30,8 млн. дол. США, або 40% загального обсягу інвестицій, а на Вінницький адміністративний район – 17,8 млн. дол. США, або 23,1%. У меншій мірі привабливими для інвесторів були Бершадський, Гайсинський, Жмеринський, Іллінецький, Калинівський, Козятинський, Могилів-Подільський, Теплицький, Тиврівський, Хмільницький, Чернівецький райони, а також міста Могилів-Подільський та Хмільник, на які припадало 5,2% усіх інвестицій. Тенденції, які склалися у розподілі інвестицій по території, дають підстави стверджувати, що у майбутньому вірогідно збережеться нерівномірність територіальної структури інвестиційних ресурсів області.

Таблиця 1

Обсяг прямих іноземних інвестицій по містах та районах Вінницької області у 2007 р. (тис. дол. США)

Міста та райони області	Іноземні інвестиції			
	на початок року		на кінець року	
	Тис. дол.	%	Тис. дол.	%
Вінницька область	65781,62	100	77108,22	100
м. Вінниця	15579,50	24,0	30776,42	40,0
м. Ладижин	12397,45	19,0	10774,48	14,0
м. Могилів-Подільський	173,30	0,2	192,80	0,2
м. Хмільник	167,94	0,2	167,94	0,2
райони				
Барський	3814,99	6,0	4752,87	6,1
Бершадський	149,00	0,2	57,31	0,0
Вінницький	19767,89	30,0	17832,74	23,1
Гайсинський	687,30	1,0	702,27	1,0
Жмеринський	274,23	0,4	263,13	0,3
Іллінецький	442,95	0,7	465,36	0,6
Калинівський	640,03	1,0	650,52	1,0
Козятинський	–	–	42,19	0,0
Крижопільський	1124,56	1,7	1006,18	1,3
Липовецький	2835,07	4,3	2535,74	3,2
Літинський	0,00	–	0,00	–
Могилів-Подільський	91,00	0,1	101,20	0,1
Мурованокуриловецький	4,26	0,0	4,08	0,0
Немирівський	4566,21	7,0	1668,57	2,2
Піщанський	5,70	0,0	5,70	0,0
Теплицький	42,82	0,0	42,82	0,0
Тиврівський	511,96	0,7	516,00	0,7
Томашпільський	10,94	0,0	1009,46	1,3
Тростянецький	452,80	0,6	2,94	0,0
Тульчинський	0,85	0,0	2676,52	3,4
Хмільницький	700,15	1,0	646,33	1,0
Чернівецький	95,09	0,1	99,90	0,1
Шаргородський	1235,13	1,8	104,25	0,1
Ямпільський	10,50	0,0	10,50	0,0

Слід відзначити, що основним напрямом використання інвестицій на сьогоднішній день є їх залучення в основний капітал, тобто вкладення у нове будівництво, реконструкцію, розширення, технічне перозброєння і модернізацію діючих промислових, сільськогосподарських та інших підприємств.

За показником інвестицій в основний капітал Вінницька область у 2007р. посідала 11 місце в Україні. Їх обсяг у 2007 році склав 1693,2 млн. грн. (у фактичних цінах) проти 1115,4 тис. грн. в 2007р. і 365,4 тис. грн. в 2004р. Причому, основна їх частина – 53,2% загального обсягу – надійшла з коштів місцевих бюджетів, власних коштів підприємств і організацій.

Так, найбільша частка інвестицій в основний капітал у перспективі буде зосереджена в м. Вінниця, а також Вінницькому, Немирівському, Крижопільському, Бершадському, Калинівському, Козятинському, Барському, Тростянецькому, Гайсинському адміністративних районах. На решту регіонів припадатиме не більше 30% загального обсягу від інвестицій.

До основних проблем, що стримують інвестиційну діяльність в регіоні, сьогодні можна віднести наступні: технічну і технологічну відсталість більшості підприємств, які виробляють неконкурентоспроможну продукцію; неефективну амортизаційну політику, що обмежує права підприємств і організацій щодо використання власних амортизаційних коштів; відсутність механізму примусового застосування банкрутства; відсутність інституту середньо- та довгострокового кредитування, високі ставки банківських кредитів.

У 2005 році в економіку області іноземними інвесторами вкладено 22,4 млн.дол. США прямих інвестицій, у т.ч. з країн СНД та Балтії надійшло 3,1 млн.дол. (13,8% до загального обсягу), з інших країн світу – 19,3 млн.дол. (86,2%). У той же час нерезидентами вилучено капіталу на 5,6 млн.дол.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, спрямованих в економіку області, на 1 січня 2006 року становив 77,1 млн.дол., що складає 45 доларів на одну особу населення області [4].

Інвестиції надійшли із 35 країн світу. Найбільш вагомими інвестиційні вкладення здійснені партнерами з Австрії – 19,6 млн.дол., Кіпру – 3,9 млн.дол., Німеччини – 12,9 млн.дол. та Російської Федерації – 4,1 млн.дол. На ці чотири країни припадає майже дві третини (65,5%) від загального обсягу прямих іноземних інвестицій. Майже по 3 млн.дол. надійшли з Туреччини, Латвії, Віргінських островів (Британських) та Іспанії.

У 2006р. в економіку області іноземними інвесторами вкладено 10,9 млн. дол.США прямих інвестицій. Основною формою залучення капіталу залишаються грошові внески, які становили 9,4 млн.дол. (86,7% вкладеного обсягу). Решту становлять внески у вигляді рухомого та нерухомого майна – 0,9 млн.дол. та інші види здійснення інвестицій – 0,6 млн.дол. У той же час нерезидентами вилучено капіталу на 2,3 млн.дол.

Приріст іноземного капіталу у 2006р. склав 13,8 млн.дол., що становить 17,4% до обсягів інвестицій на початок року.

Найбільше зріс за цей час капітал нерезидентів з Російської Федерації – на 4,9 млн.дол., Німеччини – на 4,5 млн.дол., Австрії – на 3,7 млн.дол., Віргінських островів (Британських) – на 2,3 млн.дол., Нідерландів – на 1,3 млн.дол. Також зросли вкладення інвесторів із США, Латвії, Канади, Італії та деяких інших країн. Надійшли інвестиції з Румунії та Вірменії.

Значні обсяги приросту іноземного капіталу у 2006р. спостерігались на підприємствах сільського господарства, мисливства та пов'язаних з ними послуг – 4,0 млн.дол.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, спрямованих в економіку області, на 1 січня 2007р. становив 92,9 млн.дол., у тому числі з країн СНД надійшло 10,1 млн.дол. (10,9% до загального обсягу), з інших країн світу – 82,8 млн.дол. (89,1%). Обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу населення області складає 55,1 дол.

Значні обсяги приросту іноземного капіталу у минулому році спостерігались на підприємствах м. Вінниці (2,1 млн.дол.), а також районів: Козятинського (3,0 млн.дол.), Липовецького та Тиврівського (по 2,3 млн.дол.), Барського (1,4 млн.дол.), Томашпільського (1,3 млн.дол.).

Сума кредитів та позик, отриманих підприємствами області від прямих інвесторів, на 1 січня 2007р. становила 51,2 млн.дол. Найбільше їх надійшло з Австрії – 32,1 млн.дол. (62,6% до загального обсягу), Польщі – 11,9 млн. дол. (23,3%) та Сейшел – 5,0 млн.дол. (9,7%).

Включаючи позичковий капітал, загальний обсяг прямих іноземних інвестицій на 1 січня 2007р. становив 144,1 млн.дол.[5]

Висновки. Активізація інноваційного розвитку в агропромисловому комплексі країни і зернопродуктовому комплексі, зокрема, в найближчій перспективі вимагає вирішення наступних основних завдань: кардинального поліпшення фінансування фундаментальної науки та зміцнення матеріально-технічної бази наукових установ; зменшення ризиків інноваційного розвитку, застосування державного замовлення на інноваційні продукти; розвитку і поглиблення міжнародного співробітництва в інноваційній сфері, насамперед, з країнами ЄС і Росією; удосконалення правових засад інноваційної діяльності й регулювання ринку інновацій через податкові, кредитні, страхові, митні та інші механізми прямого впливу; зміцнення кадрового потенціалу сфери інноваційної діяльності, здійснення заходів щодо інтеграції науки і виробництва.

Дослідження засвідчують, що в східноєвропейських країнах, де здійснюються реформи, масштаби запроваджених структурних реформ (вони вимірюються за середнім показником індикаторів Європейського банку реконструкції та розвитку для структурних перетворень) приблизно на 80% визначають розміри прямих іноземних інвестицій. Важливе значення мало б також схвалення парламентом проектів Світового банку, наприклад, передекспортних гарантій. Це може мати дуже велику позитивну дію як своєрідний сигнал. [6]

Вирішення перелічених завдань щодо активізації інвестиційної діяльності в регіональному зернопродуктовому комплексі дасть змогу значно поліпшити стан справ щодо інвестицій та інновацій і ефективності використання ресурсів в

цьому напрямі, сприятиме досягненню максимальної ефективності виробництва.

Література:

1. Варламова Г.О. Економіко – математичне дослідження можливостей впливу прямого іноземного інвестування на економічний розвиток України // Економіка та держава. – 2007. - №11
2. Гальчинський А. Іноземні інвестиції: проблеми та перспективи.// Дзеркало тижня №36. – 2005 р.
3. Струніна В. Шляхи поліпшення інвестиційного клімату в Україні // Економіка України . - №9. – 2001р.
4. Федоренко В.Г. Міжнародні і правові аспекти інвестиційної діяльності в Україні. – К.: „Науковий світ”. – 2004 р.
5. Федоренко В.Г. Шляхи підвищення інвестицій.// Юридична Україна -2007.-№9.
6. Федорчук Д.Е. Режим прямого іноземного інвестування (порівняльно – правове дослідження): //”Аграрний форум - 2006”. – 2006.- №9.

УДК 161.111.009.12:631.11

БЕНЧМАРКІНГ-АНАЛІЗ: ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Воронецька І.С., к.е.н., доцент

Вінницький державний аграрний університет

Визначено альтернативу застосування бенчмаркінг-аналізу для підвищення конкурентоспроможності продукції тваринництва

Сфера сільськогосподарського виробництва – це сфера бізнесу за ринкових умов, яка має певні особливості. І для того, щоб бути успішним та конкурентоспроможним, підприємствам необхідно не лише порівнювати себе з іншими, вивчаючи свої слабкі та сильні сторони, але й, на основі такого аналізу, планувати стратегію розвитку на майбутнє. Цій меті слугує бенчмаркінг-аналіз, впровадження якого для сільськогосподарських підприємств України є досить перспективним.

Бенчмаркінг, який іноді називають еталонним тестуванням, визначається таким чином: „Постійний систематичний пошук, впровадження найкращої практики, що призводить до поліпшення продуктивності”[1]. Важливою умовою успішного проведення бенчмаркінгу є його проведення на постійній основі, а не періодично, від випадку до випадку.

Наукові аспекти аналізу та оцінки конкурентоспроможності підприємства, забезпечення стабільності його фінансового становища, досягнення високого конкурентного статусу на основі бенчмаркінгу підтримуються центрами бенчмаркінгу у більш ніж 18 країнах світу,